

LIFE DINALP BEAR Celovito upravljanje in varstvo rjavega medveda v severnih Dinaridih in Alpah

KAKO SE ODZVATI?

Ilustracija: Igor Pičulin

Ob srečanju z medvedom je najbolj pomembno, da ostanemo mirni in presodimo situacijo. Naslednji koraki se razlikujejo glede na okolišnice srečanja.

Ko medved zazna človeka, sta najpogostejši reakciji sledeči:

- » Medved takoj zapusti območje, v večini primerov še preden zaznamo njegovo prisotnost.
- » Medved se dvigne na zadnje noge, da preveri okolico. S to držo ne izkazuje napadalnosti. Opozorite nase z mirnim glasom. Medved bo tako zaznal bližino človeka in se umaknil.

Kako se obnašati:

- » Medvedi v Evropi napadejo človeka le, kadar se zaradi strahu ali občutka ogroženosti temu ne morejo izogniti.
- » Če na daleč opazite medveda, se počasi umaknite v smeri svojega prihoda in pustite medvedu dovolj prostora za nadaljevanje poti. Nikoli ne tecite!

- » Če se vam medved približuje in vas še ni opazil, opozorite nase z mirnim glasom in se počasi umaknite. Medved ima slabo razvit vid, zato vas mora prepoznati kot človeka, hkrati pa mora zaznati, da ni v nevarnosti. Medved se bo v tem primeru praviloma umaknil. Kljub temu spremljajte njegovo vedenje.
- » Če se znajdete v neposredni bližini medveda (tudi ko gre za medvedko z mladiči): obstanite, bodite mirni in se počasi umaknite v smeri, od koder ste prišli. Premikajte se počasi, brez hitrih gibov in brez kričanja.
- » Ne mečite kamenja ali drugih predmetov proti medvedu. S tem bi povečali možnost napadalnega vedenja, saj se medved, ki se počuti ogroženega, lahko prične braniti.
- » V izjemnih primerih lahko medved izvede tako imenovani lažni napad, pri katerem ne pride do fizičnega stika. Namen takšnega odziva je prestrašiti neželenega obiskovalca.
- » V primeru napada se nikoli ne branite. Obstanite ali počasi lezite na tla z obrazom navzdol. Najverjetneje se bo medved ustavil tik pred vami in ne bo prišlo do fizičnega stika.
- » Zelo težko je oceniti, ali gre za lažni napad. S pretvarjanjem, da ste mrtvi, preden pride do fizičnega kontakta, medvedu pokažete, da niste grožnja. Ko ležete na tla, položite roke okrog vratu, da zaščitite glavo in obraz. Vedite se pasivno. Poskušajte ostati čim bolj tiho do konca napada. Preden vstanete, preverite, ali se medved še vedno nahaja v vaši bližini.
- » Zapomnite si: pred medvedom nikoli ne bežite ali plezajte na drevo. Medvedi so dobri plezalci in lahko v teku dosežejo hitrost do 50 km/h. Ujamejo vas lahko v nekaj metrih, ne glede na vrsto terena. Izjema je, ko lahko varno mesto (npr. avto) dosežete v nekaj korakih.
- » Nikoli se ne približujte medvedjim mladičem, tudi če so videti radovedni ali zpuščeni. Če jih opazite, se umaknite, saj medvedka ni daleč stran.

KAKO SE VESTI NA OBMOČJU PRISOTNOSTI RJAVEGA MEDVEDA

Medved, ki stoji na zadnjih nogah, izraža radovednost.

Projektni partnerji:

Sofinancerji:

LIFE DINALP BEAR - Celovito upravljanje in varstvo rjavega medveda v Severnih Dinaridih in Alpah - LIFE13 NAT/SI/000550

Naslovná fotografija: Janez Papež
Grafično oblikovanje: Mroz arhitektura, oblikovanje d.o.o.
Tisk: P&G GREGOR VIRANT s.p.
Naklada: 6000 izvodov
Tiskano na recikliran papir. Izvod je brezplačen.
Kontakt: dinalpbear@gmail.com, Telefon: 01 47 000 67
Januar 2015

www.dinalpbear.eu
www.facebook.com/dinalpbear
twitter.com/DinalpBear

S podporo finančnega mehanizma Evropske unije LIFE.

Čij zloženko, ki jo je izdala projektna skupina LIFE DINALP BEAR, je odgovoriti na vprašanja o srečanjih z medvedom. Namenjena je tako prebivalcem na območju prisotnosti medveda kot tudi občasnim gostom. Vedeti moramo, da je nemogoče z gotovostjo predvideti, kaj se lahko zgodi ob srečanju z medvedom. Namen projekta LIFE DINALP BEAR je širjenje znanja o rjavih medvedih in olajšati sobivanje človeka in medveda na območju Dinaridov in Alp. Za več informacij o projektu obiščite spletno stran www.dinalpbear.eu.

ZA ZAČETEK ...

Medvedi se izogibajo srečanjem z ljudmi.

Rjavi medved (*Ursus arctos*) je največji predstavnik zveri v Evropi in pomemben pokazatelj dobre ohranjenosti okolja. Je karizmatična vrsta, ki pri ljudeh na splošno vzbuja spoštovanje. Medveda le redko srečamo tudi na območjih Dinaridov in Alp, kjer so običajno pogosti. Gre namreč za previdno žival, ki človeka praviloma dojema kot nevarnost in se mu zato izogiba. Do srečanja z medvedom pa lahko kljub temu pride, zato je dobro, da poznamo vedenje medvedov in znamo oceniti okoliščine srečanja. Na območju prisotnosti medveda moramo poznati in upoštevati splošna pravila obnašanja.

DOBRO JE VEDETI ...

Medvedka z mladiči ima močan zaščitniški nagon.

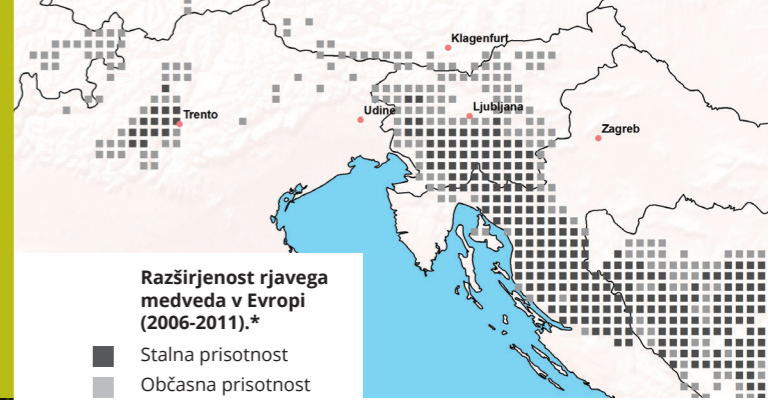
- » Rjavi medved v Evropi človeka ne dojema kot plen in se praviloma izogiba bližnjim srečanjem.
- » Medved zelo redko napade. Pri večini »napadov« gre za lažni napad, pri katerem ne pride do fizičnega stika s človekom.
- » Medved napade le, če ga presenetimo ali izzovemo, pri čemer gre za obrambno reakcijo. Najpogostejše okoliščine, ki privedejo do takšnega vedenja, so:
 - » pes, ki ni na povodcu, razdraži medveda, nato pa poišče zatočišče pri lastniku,
 - » približevanje ranjenemu medvedu,
 - » če presenetimo medvedko z mladiči,
 - » če presenetimo medveda, ki nima možnosti takojšnjega umika,
 - » približevanje medvedu med hranjenjem,
 - » približevanje medvedu, ki je izgubil strah pred ljudmi (*habituiran medved*).

KAJ JE TREBA UPOŠTEVATI NA OBMOČJU PRISOTNOSTI MEDVEDA?

- Medved napade samo v primeru, ko je presenečen ali izzvan.
- Opozarjajte na svojo prisotnost.
- Medvedov nikoli ne hranite.

- Podobno kot druge prostoživeče živali tudi medvedi nimajo radi presenečenj. Imajo dobro razvita čutila za voh in sluh, s pomočjo katerih se ljudem izogibajo. Če se želimo medvedu izogniti, moramo predvsem opozarjati nase, s čimer odpravimo element presenečenja.
- » Naš obisk v gozdu naj ne bo tako tih, da bi medveda lahko presenetili. **Opozarjajte nase**, še posebej pri prehodu skozi gosto vegetacijo in na nepreglednem območju.
- » **Psa imejte na povodcu.** Če pes naleti na medveda in ga razdraži, bo v iskanju pomoči medveda privedel naravnost k lastniku.
- » **Če opazite medveda, se mu nikoli ne približujte** in ga ne motite (na primer z metanjem kamenja).
- » **Nikoli ne hranite medveda**, tudi če je videti prijazen in zvedav.

- » **Ne približujte se medvedu, ki se hrani na truplu živali ali s klavniškimi odpadki.** V večini primerov se medved od hrane umakne, vendar pa se lahko odloči, da bo vir hrane branil pred vsiljivcem.
- » **Medvedjemu brlogu se ne približujte in ne poskušajte vanj vstopiti.**
- » **Ostankov hrane ali drugih organskih odpadkov ne odlagajte v gozdu, v bližini planinskih koč ali v bližini gozdnega roba.** Odpadke odlagajte v ustrezne **medvedu nedostopne smetnjake** ali jih odnesite s seboj. Zelo pomembno je, da medvedom preprečimo povezovanje hrane s prisotnostjo človeka, kar je eden izmed glavnih vzrokov za pojavljanje konfliktov med človekom in medvedom. **V interesu vseh nas je ohraniti naravno plašnost medvedov.**

Odpadki morajo biti medvedom nedostopni.

Psa imejte vedno na povodcu.

* Vir: Kaczensky et al. 2012. Status, management and distribution of large carnivores – bear, lynx, wolf & wolverine – in Europe, EC, contract N°070307/2012/629085/SER/B3.